

løber den Risiko at lægge større Byrder paa dem, end de kunne bære, og det vil, aldeles bortset fra det urigtige deri, statsøkonomisk være en daarlig Vej at slaa ind paa, da de alt for hurtigt ville blive opslidte og i Pension sluge langt mere, end der ellers vilde gaa med. Men naturligvis kan det være, som alt erkendt af den ærede Ordfører, at de foreliggende Beregninger ikke ere saa sikre, som de helst skulde være, naar man vil bygge et Princip paa dem. — De næste to Ændringsforslag, jeg skal omtale, ere Nr. 20 og 21. Nr. 20 er stillet af mig alene, og det angaar kun nogle ganske faa Lærere. Der er nogle enkelte Skoler her i Landet, som tidligere have været private Skoler og ikke have faaet Statsunderstøttelse, maaske ikke en Gang alle Kommuneunderstøttelse — den, jeg tager Sigte paa, har nu faaet Kommuneunderstøttelse —, der ved den ny Skolelov ere gaaede over til at blive Stats-skoler. Lærerne ved disse Skoler ere maaske gamle, have i en sen Alder faaet den faste Ansættelse og kunne derfor ikke faa noget som helst Gode af deres tidligere Virksomhed, hvis man ikke vil indrangere dem under de i Nr. 20 nævnte og regne dem en Del af deres tidligere Virksomhed til gode ved Beregningen af deres Anciennet. Jeg nærer naturligvis ikke synderligt Haab om at faa Forslaget gennemført, da ingen andre i Udvalget have sluttet sig dertil, men jeg har ment det naturligt at opretholde det, da det dog muligt endnu i den Forhandling, der staaar tilbage, kunde lykkes paa en eller anden Maade at faa det taget med. — Nr. 21 er jo et Forslag, der i alt væsentligt gaar ud paa at forbedre Stillingen for den af Staten understøttede Privatskoles Lærere. Jeg anbefaler, som sagt, paa det bedste mine ærede Meningsfæller disse Mindretalsforslag; thi selv om de ikke kunne gennemføres ved denne Lejlighed, er det ikke ligegyldigt, om der har vist sig betydelig Støtte for dem nu, da Loven dog om kortere eller længere Tid vil komme til at undergaa en betydelig større Revision. Man vil da i den Tilslutning, de her have faaet, have et Fingerpeg for, i hvilken Retning man skal arbejde næste Gang.

Endnu skal jeg flygtig omtale Ændringsforslag Nr. 26, som tilsigter en Forbedring i Friskolens Stilling. Jeg skal ikke udbrede mig der over, men kun gøre opmærksom paa, at det naturligvis ikke er mig ubekendt, at der særlig inden for Højre ikke har været saa stor Anerkendelse af eller saa stærk Tilslutning til

denne Bevægelse, som den dog maaske paa visse Punkter kunde have fortjent; men dels er det et tilbagelagt Stadium, hvorledes man har stillet sig over for Friskolen — og bør være det — dels vil ingen benægte, at selv under de nuværende Forhold, hvor Folkeskolen er forbedret, kan Friskolen nok komme til at virke som en meget gavnlig Spore paa Folkeskolen. Derfor vilde jeg nødig se, at den ikke fik de fornødne Betingelser for at kunne fortsætte sit Liv. Jeg vil derfor varmt anbefale mine Meningsfæller, hvilken Stilling de end paa dette Punkt maatte have taget i Fortiden, at give Ændringsforslaget deres Tilslutning.

Sluttelig skal jeg kun omtale et Punkt, der ligger uden for Ændringsforslagene. Som De af Ændringsforslagene ville have set, har der været stillet forskellige Spørgsmaal til den højtærede Minister til Besvarelse ved Conference. Der er i alt stillet fem, og de ere delvis omtalte af den ærede sidste Taler. Jeg skal kun med et Par Ord omtale et enkelt, nemlig Nr. 4 i Rækken, der omhandler Skolelæger. Jeg ved meget vel, at man ikke ved denne Lejlighed kan komme til direkte at gøre noget ved den Sag, da den kun har været til Forhandling, og der ikke er optaget Bestemmelser i selve Lovforslaget derom, men om dette Punkt gælder det samme, som jeg tillod mig at sige før, at det kan være i høj Grad vejledende, naar vi senere skulle behandle denne Sag, og det er jo muligt, at man kan komme til at behandle dette Punkt, forinden man gaar til en egentlig Revision af Loven. Anvendelsen af Skolelæger er vistnok noget, Tiden med Nødvendighed vil kræve. Jeg vil gerne gøre opmærksom paa et Par Punkter, hvoraf alle sikkert ville forstaa, hvorfor jeg mener, at en saadan Foranstaltning er saa nødvendig. Ved Undersøgelser, i alt Fald i fremmede Lande, er det godtgjort, at en Mængde Børn, og ikke mindst i den Alder, hvori de komme i Skole — det er vel nærmest fra det syvende Aar, men overhovedet fra det syvende til det tolvte Aar — lide af visse Abnormiteter ved enkelte Sanser. Det er ikke mindst Polyper i Næsen og lignende, der spiller en Rolle. Den Indflydelse, noget saadant har paa Børnenes Evner, deres aandelige Udvikling o. s. v., kan være saa betydelig, at man til sine Tider næsten antager dem for abnorme. Det gaar ud over det ulykkelige Barn, naar der ellers ikke er noget at se, og Lærere og Forældre ikke vide ret Besked. De tro, at det er Dovenskab eller Mangel